

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Négy határozott példányt 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű a többesre
 hirdetések alk. szerint a leg-
 olcsóbb 42-50 példányok fel-
 tártáráj mindenképpen beiktat-
 tási: 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában
 foglaló újsónak ára 50 krajcár

„Műveltség”-ben megjelent költés
 négy példányt post. száraz 50 kr.
 Hirdetési felhívások a kiadó
 hivatalában, KUTASI L. ÖNGY-
 ÁLLÁSÁBAN, valamint KÖZVETLEN
 MÁNY H. KÖZV. IRÓDÁJÁBAN IS.
 Név nélkül vagy börtönmentesítési
 beiktatású levelek nem vétel-
 nek nyelvében.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

etmény.

kir. törvényszék mint
 óság részéről közbíró
 Debreczen-Füzesabonyi
 rsasut részvénytársaság
 reczen város határában
 zialit területekre nézve
 árást az 1881. XLI. t.
 ben elrendelte, és a
 ut Balogh Imre tszéki
 a helyszínén megtar-
 tártáridejéül 1890. Sep-
 tember 2-án napjait ki-
 róra minden érdekelte-
 egyes tulajdonosok,
 gos hitelezőkön kívül
 a kisajátítandó terü-
 lyényt tarthatni vélnék,
 hogy elmaradással a
 hozandó bírói hatá-
 rója, hanem ez esetben
 zett Dr. Tüdös János
 kkal fog a tárgyalás
 deuleg e hirdetményen

Kolbenhayer jegyző.

eset
 mindenütt egyéneket,
 országok részlet. Hozás
 és egyéb juttaték teltelek
 szat Goldberger A. V.
 Budapest, vacsi-utca 9. sz.
 szendők.

LAL TATNAK.

Y KAROLY-ház.

Haszontalan béke.

Már szinte komikus az a szakadatlan ügyünk utazás, mit a német császár a béke érdekében szakadatlanul végbevisz. Arról nem is szólunk, hogy csaknem tünnetlenül keresi gyakori látogatásaival a mi legnagyobb ellenségünk: az orosz cár kegyét, s hogy igen gyanussá kezd már válni minden politikus előtt azon tünnet, hogy a mi legbensőbb szövetségünk lemondott az idei bécsi látogatásáról, holott Oroszországba volt ideje elmenni s csaknem könyörgött a cárnak, hogy az jöjjön mielőbb Berlinbe, mit az meg is ígért s majd októberben a cárnéval együtt Berlinben II-ik Vilmos császár vendége lesz.

A jövő igazolni fogja, hogy e nagy barátkozás az osztrák-magyar monarchia legnagyobb ellenségével csakis a mi rovására megy végbe s a perfid német politikának mi leszünk a rászédetljei. De ettől, amint mondtuk, el is tekintve, mit ér az a hamis béke, amit ma élvezünk, mely már eddig is többé került, mint bármily iszonyu háború? Egy háború sem lehetne annyi pénzt puszkaporba, mint amennyit a béke hadibutigetjévértől-évre fölfal és az állandó nyomor, mely e sáskajárás nyomában marad, az is felér egy háborúban szenvedett veresztesség pillanatnyi fájdalomával.

S ami a legfőbb baj: nincs belátható végük ezeknek az áldozatoknak és még sem szűnik meg a háború véletlen bekövetkeztetésének veszélye. Rattentő áldozatokat hozunk egy molochnak, azért hogy csillapítsuk étvágyát, holott jól tudjuk, hogy feneketlen gyomrot táplálunk; hogy mielőbb erőtlenítjük csonkjait és izmait, annál rémesebben fog izzó-porrá törni bennünket, mielőtt ideje bekövetkezzék. Azért ez a béke jobban fejt bennünket, mint egy háború, mely tisztító zivatarként frissítő föl az ily békétől eltikkadt földet.

Csak hogy hivatalos hamis proféták ámitnak bennünket, hogy a fegyveres béke egy világháború elkerülésének képezi a biztosítási költéségét. Ne higgyük. A világháború reme csak éppen attól a perctől datálódik, amelyben létrejött az európai béke biztosítása. Mert miben változott a világ az utolsó husz év alatt? Kiknek támadt leszámlolni valójuk azóta a francziák és németeken kívül? Mi szükség támadt békeüggekkel és szuronyokkal, golyókkal és puskákkal biztosítani azt a világbékét, mely sohasem volt biztosabb, sem bizonytalanabb, mint ma és husz év óta mindennap?

A háború rémát a »nagy« Bismarck kezdte a politikai gyermekeknek mutogatni, hogy ezek megjövde a mumustól, a nagy német birodalom mamái kötenye mögé bujjanak. A nagy német birodalom Franciaország talajára lett ráépítve s amikor a talajt ingatni kezdte az erősödő Franciaország mozgólódása, vakolni és fofozni kellett a repedező falakat és meg lett fogva a böics osztrák politika a nagy német épület erősítéséül annak, aminek tót napszamosaink szoktak beallani: malterkavaró és téglahordónak.

Senkit sem fenyegetett veszély, csak Németországot, s mi csakis Németország biztosítására ugrottunk bele abba a béke-ligába, a mely keletkezte óta maga idézte föl s nem szűnik földézni a háború szellemét.

Igaz, tagadhatatlanul igaz, hogy az orosz kolosszus komor fenyegetés a mi nemzeti létünkre is. De az az idő, a melyben e veszély konkrét módon fenyegetne bennünket, még nem aktuális, még egy évtized is elmúlhat, amíg erre a leszámlásra kerülhet a sor, s akkor is kérdések kérdése: hogy »hü« német

szövetségünk nem fog-e a legveszélyesebb percben bennünket rutul cserben hagyni.

Nem az orosz invázió veszélye tehát az, a mi bennünket a békeeligába hajtott. Hanem az a közönséges pályavakótl az, amelylyel Délamerikában a gyanutlan ökröket szokás fogdosni, az huzott bennünket Németországhoz, az köt a békeeligához és annak hurkai és csomói szorítják ki tudóink és csontjainkból az életerőt.

Belföldi hírek. A miniszterelnök korutja. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök, a „Bud. Korr.” szerint, már szeptember 9-ikén érkezik Nagyváradra, hogy jelen legyen ő Felsőge megérkezésénél, illetőleg fogadtatásánál. Szeptember 11-én Székelyhídon fog tartózkodni a miniszterelnök és 12-én Debreczenben lesz jelen a király-látogatás alkalmával. Innen elmegy Aradra a kiállítás megtekintendő, majd leutazik a Vaskapuhoz, hogy megnézze a szabályozási munkálatok megkezdését s visszamenet Herkules furdóiban fog egy-két napig tartózkodni. — Az új kir. palotai plebános beiktatása. A budai Sz. Zsigmond-kápolnában vasárnap ment végbe a királyi palota plebánosának, Vezner Károlynak a beiktatása. — Elhalt történet tudós. Szabó Károly történettudós, kolozsvári egyetemi tanár, vasárnap meghalt Kolozsváron. Az Árpádok korának kutatása kepezte működésének főfeladatát s történelmünk ez ágában kiváló tekintély volt. Főbb munkái: „A vezerek kora”, „Árpád királyok kora”, „Vegyes hazakélti királyok kora”. Utolsó munkája: „A régi székelység”. — Grecsak Károly beszámolója. Grecsak Károly Verecz város meérkelt ellenzéki képviselője, vasárnap tartotta beszámolóját. Egező ösztöneseleg jelezte ki, hogy politikai hibának tartotta és tartja, hogy egy alapon álló két párt egyesülése megakadályoztatott. Azonban reméli, hogy a mi eddig meg nem történt, a legközelebbi jövő meg fogja hozni. A nagy reformnál, az állami közigazgatás letétesése miatt való aggodalom egyesíteni fogja azokat kik eddig nem tudtak megtalálni az utat egymáshoz. — Herma Ottó vasárnap tartotta Tiszaröfön beszámoló-beszédét, melyben beható és éles kritika tárgyává tette az Ugron kecskeméti programját, sorra czafolva az Ugron vádait. — Képviselőház beszámolója. Arany László orsz. gyűl. képviselő Nagy-Szantonán, továbbá Schnell Károly és Fittsch szász képviselők vasárnap tartották beszámoló beszédeiket a barczasági szász választók előtt. — Az új országgház építésére eddig 2 millió 600 ezer forint fordítottak, mely összegből a kofaragó munkákra 5—600 ezer forint jutott. — Dessewffy Kálmán es. és kir. kamarás, volt orsz. gyűl. képviselő, Lucsiván elhunyt.

A képviselőház őszi munkarendje. A miniszterium körében azt a reményt táplálják, hogy a képviselőház még ebben az évben s oly időben tárgyalhatja le a jövő évi költségvetést, hogy az a főrendiház tanácskozásán is átmenve, a budget-törvény meg e jelen ében szentesíthető lesz. — A miniszteri előterjesztések közül, melyek az őszszel kerülnek a ház elé, megemlítjük az Egyiptommal kötött kereskedelmi szerződés becsikkelyezeséről szóló törvényjavaslatot. E mellett a kormány mindenesetre meg akar ácsornyiszníveteltől be akar janyujtani a megyei közigazgatási szervezetéről szóló törvényjavaslatot. Nagyon valószínű, hogy az igazságügyminiszter az ulésszak kezdetére fogja már előterjeszteni a polgári peres eljárás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot. Ugyancsak az ulésszak elején szándekezik a kormány előterjeszteni a Bulgáriával kötött kereskedelmi szerződést is, mely, mint mondják, nem csupán kereskedelmi, hanem nemzetközi politikai szempontból is fontos sággal bír. Minthogy az Egyiptommal és Bulgáriával fennálló kereskedelmi viszonyok ez idő szerint ideiglenes törvényhozási felhatalmazáson alapulnak s e felhatalmazás csak ez év végeig van hatályban, e kereskedelmi szerződésekre vonatkozó törvényjavaslatokat a képviselőháznak mindenesetre ebben az évben e pedig a budgetvitát megelőzőleg kell letárgyalnia.

Külföldi hírek. A szász kormány párisi bankárokkal már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat egy 50 millió franknyi kölcsön ügyében. Ezt a hírt a szerb pénzügyminiszter demetalálta ugyan, de a francia lapok jelentései szerint kétségtelen, hogy a tárgyalások tényleg folyamatban vannak. —

Milán király levelei. Natália közlé akarja tenni Milán ama leveleit, melyeket a szilvnczai és piroti vereségek után a királynénak írt. Mivel Milán ugy tünneti fel Natáliát, mint Szerbia ellenségét és orosz ügynököt, a volt királyné most meg akarja győzni Európát, e s sorsban Ausztria-Magyarországot arról, hogy Milán az, a ki vereségei után orosz-barát politikát akart Szerbiában isaszcenizálni, teljesen szakítva Ausztria-Magyarországgal, s a királyné volt az, ki férjét e meggondolatlan lépésről lebeszélte. — Herrik porosz herceg az osztrák-magyar hajóraj tiszteletére fenyves ebédet adott a királyi kastély fehér termében. — Abdul Hamid török szultán aug. 31-én ünnepelte trónraléptének 14 ik évfordulóját. Ezen alkalmat a bolgárok felhasználták arra, hogy a szultán irányában rokonszenvedőknek és hódolatlaknak kifejezést adjanak. — Verdy du Vernois porosz hadügyminiszter lemondását Vilmos császár nem fogadta el, a mi igen jó benyomást keltett Berlinben, mert Verdy tábornok mint hadügyminiszter kitűnően teljesíti kötelességeit. — M us s z a bejkit az angol kormány a portánál tett felszólalás alapján adminisztratív uton Medinába száműzték s vasárnap akartak oda vinni, megszökött.

A kolozsvári pártgyűlés.

(Ugron Gábor akciója)
 Az erdélyi függetlenségi pártnak Ugron által összehívott gyűlést vasárnap tartották meg Kolozsváron. A gyűlés lefolyásáról a következő tönör tudósítást olvassuk egyik fővárosi lapban:

A redout tágas terme, hol a gyűlés tartott, zsúfolásig megtelt közönséggel. A gyűlésen képviselve voltak: Csik, Udvarhely, Szolnok-Doboka, Maros-Torda, Kisküküllő, Kolozs, Hármszék és Szilágymegye, többnyire földbirtokosok által. Az országgyűlési képviselők közül Bartha Miklós, Ugron Akos, Hoitsy Pál, Molnár József és Györfy Gyula voltak jelen.

Benei Gerecz, a kolozsvári függetlenségi párt elnöke, megnyitván a gyűlést, előadja, hogy Ugron Gábot gyanusítanokkal illették. Ő, mint a párt elnöke felkerte Ugront, hogy nyugtassa meg hivat. Ugron Gábor válaszában kijelentette, hogy bármely pillanatban kész Kolozsvárra jönni és szervezni az erdélyi pártot. Az elnök indi ványára ezután küldötték ment Ugronért, aki a jelen voltak eljenzése es viharos tapsai közt lépett a terembe.

Molnár József képviselő üdvözli Ugront, hogy a kiltatásba helyezést akciózt meg kezdé es az erdélyi részek nevében bizalmat fejezi ki Ugron iránt, akit Erdélyben mindenki úgy ismer, mint igaz hazafit. Eljenzessel fogadott beszéde végén Ugron buzditja a továbbműködésre.

Az üdvözlés után Ugron tartotta meg beszédét:

Nem új program az, ugymond Ugron, — melyet kecskeméti beszámolója alkalmával mondott. Régi az, mint az igazság! A szónok úgy jart mint az, aki alakot talált riktó színekre; letépte a szüeket es tókéletes szobor állt előtte, melybe csak élet kellett. Ilyen szobor lehetne a magyar nemzet! (Eljenzés.) Nem is kell új program. Századokon át való törekvésünk elege meg van érlelvé. Legyen a nemzet az, ami volt: szabad es független! Az 1848-iki törvényhozá s törvényben kimondta, hogy a hazának önálló a külügye, a hadügye. Az 1867-iki kiegyezést nem a kellő óvatossággal csinálták s 1869-ben megalakult a balközép. 1872-ben Lónyay megakasztotta az eljenzéseket.

Tisza eldobta lobogóját, 15 évig kormányozván a nemzet kárára. A szónok sem akkor nem tagadta meg elveit, sem később. Rágalom azt állítai róla, hogy most megtagadja. 1874-ben nem volt körülírva a párt célja, csupán arra gondolhattak, hogy az eszmét ápolják. Következett a bosznai okkupáció. Sokan jöttek akkor át az ellenzék táborába. A nyolcvanas években a képviselők egy része meérkelt irányu pártnyilatkozatot adott ki Eötvös szép tollából. A párt azonban kibékült es Irányi foglalta el az elnöki széket, amelyet buzgalommal töltött be. Téves tehát, a mit Herman Ottó mond 1874-ről, hogy „most már körvonalozott elvek vannak.” A personalunio ez elvek sarkpontja es alapja. Ezt nyitlan, őszintén kell kimondani! (Hosszantartó eljenzés es taps.)

A szónok kijelenti hogy a 48-as irányt a 49-estől, mely ápril 14-ét előadja, meg kell tisztítani. Ket irány nem alhat meg egymás mellett. A szónok élesen kikél Herma n ellen es azon irány ellen, melyet követnek, ambar nyitlan nem merik bevallani, mert felnek a magyar nép józanságától.

Ugron előadja, hogy ez évben néhány megakarták ünnepelni április 14-iket. Elnök Károlyi Gábor gr. volt, ünnepi verset Ábraány ígért. A szónok intette mindakettőt, hogy óvakodjanak s ugyanazt tette Irányi Daniel is s így elmaradt a demonstráció. Tavozék ezen elem a pártból — ugymond a szónok — kevesebb lesz néhányval, de növekedik sulya, mert forradalmat senki sem akar. (Zajos helyeslés, eljenzés es taps.) Szónok fellepésének oka az is, hogy Tisza Kálmán egy izben detronizálási törekvésekkel vádolta az ellenzék; akkor szónok ezt rágalomnak jelentette ki es aztán egyszerre látta, hogy néhány április 14-ének megünneplésével desavouálják. Külön pártot szónok es követői nem akarnak; az akkori programhoz ma is ragaszkodnak.

A delegációk intézménye helytelen es megszüntetendő, de ma megvan es ha háború fenyegetne, ha az ellenzék kormányra jutna, vagy ha a függetlenségi párt egyedül ellenzék maradna, bele kell menni, hiszen ha a király az ellenzékét kormányalakításra szólítaná fel, nem lehetne egyszerre áldozatul oda dojni az eddig hozott áldozatokat, fokozatosan kellene megalkítani a nemzeti hadsereget, néhány év alatt, évenként egy-egy hadtestet es így tovább, a többi közös ügyekről való kibontakozásra is néhány év kellene, aki nem így csinálna, az vagy szédelgést művelne, vagy kísérletezést.

Felolvass egyes rézleteket Kossuth egy leveléből, melyben Kossuth elfogadja a delegációba való lépést.

Öhajtja szónok, hogy az általa évekkal ezelőtt a pártban benyújtott es el is fogadott javaslat a tanácskozási rendről, tényleg életbe is lépjen, hogy az elnöknek hatalma legyen, intrikákuak elejét venni. Kijelenti ezt, bár tudja, hogy kellemetlenségei lesznek, de azért mégis harcolni fog; elég erőt érez magában erre. Szervezni kell a pártot a küzdelemre, hogy kellő erőt fejtsen ki.

Felolvass ezután egy határozati javaslatot, mely szerint az erdélyi függetlenségi párt kijelenti, hogy a personalis unio alapján áll, a részletekre nézve pedig fent tartja 1881-iki programját. Továbbá, hogy minél hamarabb megkezdendő a pártnak megyénként, városonként leendő szervezése, mert a független magyar állam es az önkormányzat érdekében vivandó politikai es választási harcban teljes erejével szükséges fellepnie.

A javaslatot eljenzessel fogadták.

Bartha Miklós előadja a javaslatot, majd hosszasan beszél az állami adminisztráció ellen Inditványozza, hogy a bizottság küldessék ki, mely keresse az érintettek a más pártion lévő munczipális tákkal.

Az inditvány elfogadása után megválasztották a bizottság tagjait, meg pedig elnökke: Ugron Gábot, alelnökké: Bartha, Molnár es Györfy képviselőket es Betegh Ferenc földbirtokost. — Bizottsági tagokat, (számszerint 48-at) választottak Kolozsmegyére es a vidéki megyékre, valamint Kolozsvár város es Marosvásárhely kerületére.

Berenczy István felszólalása után Puttony földbirtokos inditványozza, hogy a párt pénztára javára adakozást indítsanak, Betegh es Ugron felszólalása után ez így az intéző bizottságra bízottat. A gyűlés Ugron eljenzésével ért véget.

Dalegyletünk nagybányai utja. *)

— Visszaemlékezés. —

Azon kellemes impressiók, melyek az erdélyi kirándulás alkalmából dalegyletünk minden egyes tagjának feledhetetlen emlék gyanánt élnek szívében, lelkesítették arra, hogy ez idén ismét keressünk e hazában oly helyet, hol a dal hatalmával szívüket hódítva, jótékony ságot is gyakoroljunk.

A régebben tervbe vett eszme megvalósult, es mi siettünk kedves otthonunkat pár napra itt hagyni, es elmentünk egy megkedvesebb tájra, a kies fekvésű Nagybányára; hogy ott dalt zengve hazafiságra buzditssunk.

A legvidámabb hangulatban keltünk utra m. hó 27-én hajnalban, s vígan dalolva érkezünk az előttük szinte kedves emlékt Szatmárra.

A pályafőnel Szatmár városa es annak dalegylete reszerő Kotay Lajos üdvözlé bennünket, lelkis szavakban feljutt, hogy a szatmari dalegylete mintunkor a legkedvesebb emlékek fűzik a debreczenhez. A testveri viszonyt, mely a ket egylet között fent áll, nemcsak a visszaemlékezések csatolják egymáshoz, hanem a mely tisztelet es rokonszev is, mely a legbensőbb barátságot örök

* Tesztkében késett. Szerk.

Hirdetmény.

eni kir. törvényszék mint bíróság részéről közbirré Debreczen-Füzesabonyi vasut részvénytársaság Debreczen város határában...

Debreczeni kir. törvényszék 1890 augusztus hó 14-én...

Kolbenhayer jegyző. Keres mindenütt egyéneket, sorsjegyek részlet fizetés...

ELLALTATNAK.

GY KAROLY-ház.

Közlönyek árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Helyben és postán küldve. Egy évre...

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű hirdetések... Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű hirdetések...

Haszontalan béke.

Már szinte komikus az a szakadatlan ügynöki utazás, mit a német császár a béke érdekében szakadatlanul végbevisz.

A jövő igazolni fogja, hogy a nagy barátkozás az osztrák-magyar monarchia legnagyobb ellenségével csakis a mi rovására végbe s a perfid német politikának mi leszünk a rászédettjei.

S ami a legtöbb baj: nincs belátható végük ezeknek az áldozatoknak és még sem szűnik meg a háború véletlen bekövetkeztetésének veszélye.

A háború remét a nagy Bismarck kezdte a politikai gyermekeknek mutogatni, hogy ezek megjedve a mumustól, a nagy német birodalom mamai köténye mögé bujjanak.

Senkit sem fenyegetett veszély, csak Németországot, s mi csakis Németország biztosítására ugrottunk bele abba a béke-ligába, a mely keletkezte óta maga idézte föl a nem szűnik földélni a háború szellemét.

Igaz, tagadhatatlanul igaz, hogy az orosz kolosszus komor fenyegetés a mi nemzeti létünkre is. De az az idő, a melyben a veszély konkrét módon fenyegetne bennünket, még nem aktuális, még egy évtized is elmúlhat, amíg erre a leszámolásra kerülhet a sor, s akkor is kérdések kérdése: hogy „hü” német szövetségesünk nem fog-e a legveszélyesebb perczen bennünket rutul cserben hagyni.

Milán király levelei. Natália közöleg akarja tenni Milán ama leveleit, melyeket a szilvniczai és piroti vereségek után a királynak írt. Mivel Milán ugy tünteti fel Natáliát, mint Szerbia ellenségét és orosz ügynököt, a volt királyné most meg akarja győzni Európát, első sorban Ausztria-Magyarországot arról, hogy Milán az, a ki vereségei után orosz-barát politikát akart Szerbiában...

Belföldi hírek. A miniszterelnök kurtája. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök, a „Bud. Korr.” szerint, már szeptember 9-én érkezik Nagyváradra, hogy jelen legyen őfelsége megérkezésénél, illetőleg fogadtatásánál. Szeptember 11-én Székelyhídon fog tartózkodni a miniszterelnök és 12-én Debreczenben lesz jelen a király-látogatás alkalmával.

A kolozsvári pártgyűlés. Az erdélyi függetlenségi pártnak Ugron által összehívott gyűlést vasárnap tartották meg Kolozsváron. A gyűlés lefolyásáról a következő tömör tudósítást olvassuk egyik fővárosi lapban:

Benei Gerencs, a kolozsvári függetlenségi párt elnöke, megnyitván a gyűlést, előadja, hogy Ugron Gábotr gyanúsítanokkal illettek. Ő, mint a párt elnöke felkerte Ugront, hogy nyugtassa meg hivat. Ugron Gábotr válaszában kijelentette, hogy bármely pillanatban kész Kolozsvárra jónni és szervezni az erdélyi rész pártot. Az elnök indi ványára ezután küldötték ment Ugronért, aki a jelen voltak eljenzése és viharos tapsai közt lépett a terembe.

Nem új program az, ugymond Ugron, melyet kecskeméti beszámolója alkalmával mondott. Regi az, mint az igazság! A szónok úgy jart mint az, aki alakot talált riktó színekre; lépete a színeket és tökéletes szobor állt előtte, melybe csak élet kellett. Ilyen szobor lehetne a magyar nemzet! (Éljenek.) Nem is kell új program. Századokon át való törekvésünk elége meg van érelve. Legyen a nemzet az, ami volt: szabad és független! Az 1848-iki törvényhozás a törvényben kimondta, hogy a hazának önálló a külügye, a hadügye. Az 1867-iki kiegyezést nem a kellő óvatossággal csinálták 1869-ben megalakult a balközép. 1872-ben Lónyay megakasztotta az ellenzéket.

Tisza eldobta lobogóját, 15 évig kormányozván a nemzet kárára. A szónok sem akkor nem tagadta meg elveit, sem később. Rágalom azt állitai róla, hogy most megtagadja. 1874-ben nem volt körülírva a párt célja, csupán arra gondolhattak, hogy az eszmet apóják. Következett a bozsnai okkupáció. Sokan jöttek akkor át az ellenzék táborába. A nyolcvanas években a képviselők egy része méréseket irányu pártnyilatkozatot adott ki. Eötvös szép tollából. A párt azonban kibékült és Irányi foglalta el az elnöki széket, amelyet buzgalommal töltött be. Téves tehát, a mit Herman Ottó mond 1874-ről, hogy „most már körvonalozott elvek vannak.” A personalunio ez elvek sarkpontja és alapja. Ezt nyíltan, őszintén kell kimondani! (Hosszantartó eljenzés és taps.)

A szónok kijelenti, hogy a 48-as irányt a 49-estől, mely april 14-ét elogadja, meg kell tisztítani. Ket irány nem állhat meg egymás mellett. A szónok élesen kikel Herem a n ellen és azon irány ellen, melyet követnek, amár nyíltan nem merik bevallani, mert félnek a magyar nép józanságotól.

Külföldi hírek. A szerb kormány párisi bankárokkal már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat egy 50 millió franknyi kölcsön ügyében. Ezt a hirt a szerb pénzügyminiszter demantáltta ugyan, de a francia lapok jelentései szerint kétségtelen, hogy a tárgyalások tényleg folyamatban vannak.

A javaslatot eljenzéssel fogadták. Bartha Miklós előadja a javaslatot, majd hosszasan beszél az állami adminisztráció ellen Inditványozza, hogy bizottság küldessék ki, mely keresse az érintettség a más pártion lévő munitcipalístakkal. Az indítvány elfogadása után megválasztották a bizottság tagjait, még pedig elnökké: Ugron Gábotr, alelnökké: Bartha, Molnár és Györfly képviselőket és Betegh Ferencz földbirtokost. — Bizottsági tagokat, (számszerint 48-at) választottak Kolozsmegyére és a vidéki megyékre, valamint Kolozsvár városra és Marosvásárhely kerületére. Berencze y István felszólalása után Puttony földbirtokos inditványozza, hogy a párt pénztára javára adakozást inditsanak, Betegh és Ugron felszólalása után ezt egy az intéző bizottságra bízották. A gyűlés Ugron eljenzésével ért véget.

Dalegyletünk nagybányai utja. — Visszaemlékezés. — Azon kellemes impressiók, melyek az erdélyi kirándulás alkalmából dalegyletünk minden egyes tagjának felelhetetlen emlék gyanánt élnek szívében, lelkesítettek arra, hogy ez idén ismét keressünk e hazában oly helyet, hol a dal hatalmával szíveket hódítva, jótékony-ságot is gyakoroljunk. A régebben tervbe vett eszme megvalósult, és mi sietünk kedves otthonunkat pár napra itt hagyni, és elmentünk egy megkedvesebb tájra, a kies fekvésű Nagybanányra; hogy ott dalt zengve hazafiságra buzdítsunk. A legvidámabb hangulatban keltünk utram. hó 27-én hajnalban, s vígan dalolva érkezünk az előttünk szinte kedves emlékü Szatmárra. A pályafőnél Szatmár városa és annak dalegylete részéről Kötay Lajos üdvözlő bennünket, leik's szavakban kifejtve, hogy a szatmari dalegylete minitunkor a legkedvesebb emlékek fűzik a debreczenhez. A testveri viszonyt, mely a ket egylet között fent áll, nemcsak a visszaemlékezések csatolják egymáshoz, hanem a mely tisztelet és rokonszeav is, mely a legbensőbb barátságot örök

• Tiszteletben késett, Szerk.

időkre biztosította a két egyet között. Ezen lelkis beszédre dalegyletünk alelnöke Harmath Gergely válaszolt, mondván, hogy ilyen érdemeinken felüli fogadtatást nem vártunk, és ez csak újabb bizonyítéka annak, hogy a két egyet szíve mindenkor együtt érez és egymásért dobot.

Ezután az állomás II. osztályú éttermébe vezettek bennünket, hol kitűnő villás-reggeli várt reánk. Rövid ott tartózkodásunk alatt a velünk utazott rim király. Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanár lelkis pohárköszöntőt mondott a szatmári dalegyletre, az ott jelen volt Kiss Gedeon főkapitányra és Nagy Hugó állomási főnökre.

Mi pedig elbucszva a szatmári daltestvérektől, — fokozott jó kedvvel utaztunk tovább.

E jó kedvünk azonban megirigyelte a sors. Ugyanis a tótfalui állomáson egy utastól, ki kocsinba szállott, arról értesültünk, hogy N. Bányán tűz van, meg pedig, mint táviratilag jelezték, a casinóban, tehát éppen ott, hol egyletünk dalestélye lesz megtartandó. Minden arcz elkomorodott e hírre.

Gyertünk haza! kiáltának többen. Nem lehet. Ha dalolni nem fogunk, tüzet oltunk, van köztünk tüzoltó elég, szerszám meg majd csak akad, ha dallal nem bravurozhatunk, mutassuk meg, hogy egyébre is képesek vagyunk. Egy szívet lelekkel elhatároztuk, hogy bármiként is kivívjuk az egri nevet. A legközelebbi állomáson pár percig állott a vonat, valaki bekijárt a kocsinba: uraim, a bányai casino jégverme legett, egyéb baj nem történt.

Hála istennek! A demoralizált hadsereg csakhamar felesemélt, az arcok derülni kezdtek, legfeljebb azon sópánkodtunk, hogy az egész hecczéből mégis csak mi fogjuk a rövi debbet húzni, mert a jég megszaladván, nem ihatunk jégbehűtött bort, pedig ebben a hőségben nagyon jól esett volna. De talán csak lesz ott még egy jégverem?

Dehogy jégverem! Nézetek ki az ablakon, a pályafőnél ezer meg ezer ember vár reánk, a zene szól, itt vagyunk a sziv melegébe! vernében, a mi kedves Nagybányánkon!

A pályafőnél ott állott Nyirő Sándor barátunk N. Bánya városi tisztí főügyésze, ki az ő stentori hangján a lelkesedés legmagasabb fokára szállva, a következő szép beszéddel üdvözölt bennünket:

"Tekintetes alelnök ur! Mélyen tisztelt uraim! Üdvözölöm Önöket Nagybánya városának és közönségének nevében!

Üdvözölöm Önöket az édes viszontlátás melegségével; úgy is, mint barátainkat; úgy is, mint szövetségeseinket; úgy is, mint a magyar dal hivatott bajnokait.

Mert kedvesek Önök nekünk, mint barátainkat az érzelmeik és hazafiság közönségénél fogva, kedvesek mint szövetségeseink, a Debreczenben, 1886-ik évi kirándulásunk alkalmával írásban is megpecsételt s a két város levéltárában őrzött szövetség leveleinél fogva; de legkedvesebbek, mint a magyar dal apostolai, — a kik győzelemmel koszorúzott zászlójukat fellobogtatták — érezzék — azért jöttek rost közénk, hogy bennünket, a magyarságunk a keleti Kárpátok aljában, idegen népelem között lakó előőrseit, missziók felségei tudatában megerősítsenek, fellelkesítsenek, kitartásra buzdítsanak; s hogy a magyar dal hatálmával, idegen ajku honfitársaink között, nemzetünknek barátokat, a magyar műveltségnek és a magyar géniuszának tiszteletet hódítsanak.

Isten hozta Önöket!" Ezen ékes dikció után, Harmath Gergely alelnök mondott meleg köszönetet a szíves fogadtatásért, aztán felpakolt bennünket a rendelkezésre álló magánhintókba, és zajos éljenek között vonultunk be a lobogókkal díszített városba.

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

A nagytiszteletű ur arvai.

— Vig beszély. —
Irtá: Kanizsai Endre.

(Folyt. és vége.)

A beteg napról-napra rosszabbul érezte magát. Ugy egy pár hét múlva aztán a tudos orvosi-kar végleg le is mondott a reményről! Az összetört apa erre roskadozó léptekkel ment iróasztalához s toltat vevén elő, reszkető kézzel ezt írta fogadott fiának: „Kedves Pistám! Ha irántam való háiból egyetlen gyermekemet megöted — pap vagy — főkérlek, készülj s tenned el, — ennyit megvárok tőled, remélem, s etóla li van fizetve. — Egykori öreg apád!”

E sorokat nem bízta a hosszas postára, gyors fogaton küldte el.

Mikor aztán a gyors fogat vissza érkezett, egy sugar, magas, halovány ifju ugrott ki aből s nem köszönve senkinek, nem törődve senkivel, semmivel, mint a villám roh ut be Juliska szobájába s nem kérdeve illik-e, vagy sem, odaborult zokogva a haldokló aza keblére s forró csókkal igyekezett érzést, életet önteni a hidegült ajkakra — majd őrzöngve vonta keblére — menyasszonyát.

Mindnyájunknak egyszerű ellátás jutott, de olyan talán egynek sem, mint Steinacker Sándor, Kovács József barátainknak és jó magamnak.

Mi hármán Molcsányi Gábor állami főerdész urnak gyönyörű angol-kerttel körülvett urilakába szállásoltattunk. Házigazdánk és tiszteletet érdemlő kedves neje — az igazi magyar gazdasszonyok eme mintaképe, páratlan vendégszeretettel és gyöngédséggel halmozta el bennünket. Sok utat bejártam, sok helyen megfordultam, de ilyen meleg rokonszenvre és vendégszeretetre sehol nem találtam.

Este 8 órakor zászlonk alá sorakoztunk és a casino nyári helyiségebe vonultunk.

A kert csakhamar zsufolóság megtelt. Nagybánya város intelligens közönségével. Itt Stohl Gábor kir. közjegyző, a Casino alelnök mondott hatásos üdvözlő beszédet, melyre szinte Harmath Gergely alelnökünk válaszolt.

Ezután rákérdeztük a „Mi zengi tul a bérceket” című dalt, melynek eldallolása után következett, zászlonk ünnepélyes megkoszorúzása.

Fehérbe öltözött két kis angyali lányka: Palmer Irénke és Torday Mimike nyújtották át a város szieneit viselő „Nagybányai nők a debreczeni dalárdának” feliratú, széles moir selyem szalagu díszes virágkoszorút, Palmer Kálmán költői nívóval álló gyönyörű beszéde kíséretében, melyet lelkesen megjeleneztünk.

Harmath Gergely alelnök őszinte köszönetet mondott a bányai hölgyeknek a gyöngéd figyelméért.

Koszorúkat kaptunk még öv. Katonka Sándorné, Mikes Jánosné, Haracek Beláné urnók és Moldován Erzsike kisasszonytól.

Az előadott darabok közül többieket megújraztak. Frenetikus tetszés nyilvánult a Rieger „Bucus” és a Huber „Honvédek csatadala” című férfi négyesek előadása után.

Egyletünk karnagya valóságos ovatiók tárgya volt. Számosan siettek neki gratulálni, általában olyan elismerésben részesült, melyre mindég büszke lehet.

A program leenlése után következett a valódi magyaros mulatság. Ekkor ismerte meg egymást igazán a két város, ekkor borult egymás keblére szeretettel és igaz lelkesedéssel, ekkor esküdött örök barátságot egymásnak Nagybánya és Debreczen.

Ezt leírni nem, ezt csak érezni lehet. Egyik szellemes pohárköszöntő a másikat érte. Ittunk a két városért és annak hölgyeiért, a hatóságokért, a rendező bizottságért, kitüntetőleg annak érdemes alelnök Torday Imre ügyvédért, ki fáradságot nem ismerő lelkes buzgalommal működött a hangverseny sikerének biztosítása, Kerekes Sámuelért, ki csak úgy röpitette a szobnél-szebb dictionkat és humoros toasztokat, — persze rigmusokban. A dalegyietekért és végre a két város örökös barátságáért.

Másnap reggel következett a bánya megtekintése. Egy csoportban vonultunk a tárná felé.

Itt átkellett öltözködnünk, hogy a bányában lecepegő víz ne ártnasson ruházatunknak. A reánk adott kulofelele szíru és faju „rubakban” egy neztünk ki, mint a csirkelógók.

Wilhelm Ede bányanagy és Liebert Alajos felelyelő káuzalozása mellett ereszkedtünk a 285 méternyi mélysebbe, hol szanalommal gyönyörködtünk a szegény bányászok testét és lelket óló munkáján. E szegény rabszolgai az emberiségnek, a legnagyobb életveszélyt okozott szedik ki a kincsetek a föld gyomraiból és adják át — mint Hugo Viktor monda: — a kincsanyagó embertömegnek, hogy feyével vaskítsanak.

Inuen szerencsésen felszínre érve, megneztük Zoltán Lajos saját találmányu capsula gyarat.

A gyár képes naponta 70 ezer darab capsulat gyártani, és azokat küldi szejel

A haldokló ara fölnyitván fénytelen szemeit, a mint Pistaját maga mellett látta, halovány arczát kiborít borította el s reszkető ajka elhalvaan suttozta: „megis csak... jo vagy te... Pistá... eljöttel a temetésemre...” Majd hirtelen, mintha villám csikázott volna a fénytelen tort szemek sugaraiba, görcsös vonással ragadta meg jegyese kezét — merőben nézve azt, az edes remény renege hangján szól: „bíz te vissza küldted az en gyarumet, meg is az van az ujjadon...?”

— En edes Juliskám...? talizmánomat...? soha... soha, — hisz te küldted vissza! — im itt van, nezd!

A mint aztán egymás mellé tették a négy egymashoz annyira hasonló — sőt egyenlő gyurut s a kölcsönös felelőadási-átadást megadák egymásnak, titakozhatott az ep jelenlévő orvosi konsilium, hogy a betegnek art a sok beszéd, az izgatottság, hogy az sietteti a katasztrópnát. — Nagy nap múlva ott hagyta beteg agyat Juliska, a nagyt, ur pedig nem engedte háza addig fogadott fiát, míg az valódi fia nem lett.

A jámbor penészaiak ugyancsak nagyot néztek, mikor ifju papjuk egyszer csak minden ceremónia nélkül — asszonyt vitt a hazhoz.

Sohase tudta meg senki, hogy ki csielekedte, vagy kik eselekedtek ezt „komédiát”, a melyből — egy hajszalon fűgött csak, hogy szonouru tragodia nem lett.

Európa nagyobb városainak gyógyszer-tárait. Concurrense csak egy lévén, brillians üzleteket csinál.

Mindenesetre büszkék lehetünk ezen specialis magyar találmányra.

Ebéd után a felső Fernezyel borkuthoz rándultunk, itt kedélyes társalgás és dalolgtatás után elkötöttük uszonnainkat, és mentünk a kohók megtekintésére, hol Buhl Károly bányatanácsos a kohó főnöke páratlan szakértelemmel és előzékenységgel magyarázott meg mindent.

Következett a második dalestély a Széchenyi kertben.

Pompás idők lévén, nagy közönségre számíthatunk. Ugy is volt. 8 órakor megkezdődött a dal.

A jó kedv olyan magasan szárnyalt, hogy majdnem minden dalt ismételtünk kellett.

A két estely bruttó-jövedelme meghaladta a 250 frtot, mely összeget egyletünk Nagybánya város három jétékony czélu egyletének készségegel fölajánlolt.

A hangverseny után kedélyes vacsora következett, melyt a közönség óriási tetszéssel fogadott s többször megújraztott.

Ezután következett a táncz virradtig. Ejjel után az egylet nem tánczoló tagjai eltávoztak a ligetből és Torday Gábor és Imre édes anyját szerencsével tisztelet meg.

Harmadik nap reggeli tiszteletünket ohajtottuk teeni Gr. Teleky Sándornál, őt azonban nem találtuk hon, megkérte a ház gondnokát, mutattat meg nekünk a grafmuzeumát, a mit az készségegel meg is tett.

Itt gyönyörködtünk a szebbnél szebb mu és emléktárgyakban, melyek közül nevezetesek a Garibaldi veres juge, a 13 aradi vértanu 9 akasztófájáról lehagasztott forgács darabok, továbbá a forradalom alatt használt fegyverek stb.

Ebéd után következett a bucsuzás. — Na itt már mindnyájunkat elfogott az érzés.

Minden szem tele teit könnyvel, minden sziv együtt érzett és egymásért dobogott, és mi a leg-szebb emlékekkel szívünkben távoztunk el a feledhetetlen bányaiak szerető köréből.

A vonat megindult, és riadó éljenek közt robogott ki a pályaudvarból.

Küddöket sokáig lobogtatták utánunk, mit mi is viszonzottunk.

Meg egy pilanatot és mi nem láttuk többé egymást.

Isten veletek! Eljetelek soha! A debreczeni dalegylet egy újabb levelet tüzhet azon örökösök koszorúhoz, melyet a dal hatalmával hódított.

Cziffer Nándor.

HELYI HÍREK.

* Az asztal-fükos politika. Nagy Debreczen városában a hivatalos korok rettenetesen felnek a nyilvánosságától. Igen gyakran meg történik, hogy közérdekű iratokat elrejtjenek az asztal-fükosba, meg pedig olyan iratokat, melyeket — a közérdek szempontjából — falragaszokon kellene köze-tenni, ha hirlapok nem volnának Debreczenben. De éppen a hirlapok azok, melyek irant a debreczeni hivatalos világ folytonos figyelemtelenséget, hogy ne mondjuk: egyenesen rosszakaratot támaszt. Miért? Mert felnek a nyomtatott betűtől. A debreczeni hirlapíróknak igazán nehé helyzetbe van. A közönség megköveteli, hogy hirlap utján minden dolog felől tájékozva legyen, — a hirlapíró eleget is tenne kötelességeinek, fut, farad, ker — de mi használ? Minden bagalma megtörik a debreczeni hivatalos világ elzárkozott makacsságán. El-dagnak előle mindent, meg a legjelentektele-

A nagytiszteletű család az azt követő tavaszon kikötözött az egészségtelen, poros városból, az úde levegőju, ugyesleges iaiusi paplakba.

A szép tágas lakban kényelmesen elhelyezkedhettek, a boldog ifju pár minden lehetot elkövetett arra, hogy öreg szüleik eitök alkonyat derült hangulatban, keayelemben, nyugalomban toltsek el.

A tiszteletes ur örökös gondja mindeare kiterjedt.

Mig a nagytiszteletű ur a postamesterrel, jegyzővel, doktorral kergette a pagátot, jo ermeleket melett, — a nagytiszteletű asszony folevezetet az újság olvasásában találta. Ha valami jo hirt narott Elemerről, nem szünet meg napokig magasztalni a derek fiatal embert... a kitűnő tehetséget, — kiből meg miniszteri tanácsos is lehet...

Ugy egy naalmas özi napon, ebéd után a nagytiszteletű urra is rájött az olvashatnam s kerde nejtől a D-bea megjelenő s nekia járo lap egujabb számat, hadt tudja mar, hogy mi hir van aboaa a városban, hol ő ugyevan evig anyai valtakozo oromokon es banatokon ment keresztül. S csodálatos! A lap szunt-e meg, vagy mi ok miatt, a legujabb számat nem kapták a postán.

Es azután mindennap akart olvasni a nagytiszteletű ur egy pár hétig, de biz sohse érkezett hirlap.

nebb dolgot is. Most is így jartunk. Még tegnap megtettük a lépéseket arra nézve, hogy megtudhassuk s nyilvánosságra hozhassuk azt: kik pályáztak a küszöbön lévő városi tisztújításnál az egyes tiszt állásokra? Illő tisztesség-tudással adtuk elő kérelmünket, nem akartunk semmi indiszkrétciót elkövetni, nyíltan megmondtuk szándékunkat, hogy a választó közönség érdekében ohajjuk a pályázók hiteltelensévsorát közölni. Mára biztattak bennünket a határozott felelettel. Sa válasz tagadó volt. Hivatalos méltósággal adták tudtunkra, hogy a pályázók névsorát sem hirlapiközlés, sem magán értesülés czéljából nem adják ki nekünk.

A „minta főispán” ur oly feltéteky gondolat örzi ezen névsort asztal-fükosjában, mintha legalább is a hármás szövetség nemzetközi fontosságu okmányait rejtegetne. — Mi azon apró mizériákkal, melyekkel nap-nap mellett küzdenünk kell, nem szoktuk olvasóinkat untatni, — de már ezen esetet tartozó kötelességünk volt nyilvánosságra hozni, mert ezen úgy nem egyedül a mi magán-ügyünk, hanem egyszersmint a nagy közönségé is! A választó polgárságunk ugyanis teljes joga van megkövetelni azt, hogy a pályázók névsora előzetesen tudomására hozassék, hogy tudja magát tájékozni a felől: kik közül választhat. A választó polgárság megkövetelheti, hogy z s k b a m a c s k a t m e a r u l j a n a k, hanem tiszta bort öntsének poharába. Micsoda választás az, a hol a választók nincsenek tájékozva a választható felől? Vagy talán valami meglepetést akarnak készíteni a tisztújító közgyűlésre?! Mi nem tudjuk, mit akarnak, — azt azonban tudjuk, hogy a főispán urnak ezen eljárása nemcsak a sajtó, hanem egyuttal a választó-polgárságunk ok nélkül mellözése, figyelembe nem vétele! Mire vezet az ilyen eljárás? Előkészíti a leggerültebb tisztújítási harcztot. S ha ez a harc ingerültebb lesz, mint előre várható volt: annak egyedül a főispán ur lesz az oka!

* A városi tisztújításhoz. Szomoti vezércikkünkben kitéjtünk, hogy a debreczeni függetlenségi és 48-as párt zajos tisztújítási harcztot nem akar provokálni, annyit azonban méltán eivar, hogy egyik első rangu tisztí állás a függetlenségi és 48-as párt köréből töntessek be. Kifejtettük, hogy mennyire méltányos és jogos ezen kívánság s azt írtuk, hogy az ellenpárt ezen okokat latra vetve, nem fog ellenszegülni annak, hogy a függetlenségi és 48-as párt kívánsága teljesüljön. Most azonban azon hirt kereng Debreczenben, hogy a kormánypárt tegnap értekezleten megállapodott a jeoltékre nézve s Valamennyi ellenzéki pályázot kihagyott a kandidálandok névsorából! Mi csak tenartással kozojuik ezt a hirt, mert szinte lehetetlennek tartjuk, hogy a kormánypárt ily kiméletlenül járja el a debreczeni hatalmas ellenzékek szemben! Leneletlenségnek tartjuk ezt azert is, mert az ilyen eljárás a legszuevedélyesebb partbaráczot idezné elő, mar pedig bizonyára nem ohajtják a hatalomnak jelenlegi bíralói sem azt, hogy városunk belbékeje — különösen most, a király őfelsége debreczeni látogatása alkalmából — pártarczok által meg le-

Az az hogy érkezett biz az. Azon szám hirovratában, melyet először kért a nagytiszt. ur, ez allott: „S i l e n t i u m. A d —” ugyved kamara Dr. Villam Elemer koz es vato-üggyved diplomáját semmisnek nyilvánította, mert főnöke Daroczi János ügyvéd nagyateka leltározásánál nagymérvű sikkasztásoknak jött nyomara.

* Katon 7 napi gyako debreczeni 82, 83, 84, 85. Csütörtökön redék Debrecz.

* Jozsef főnércz az szept. 5 en i központositott es 2. honvedson. Nagyvár megy jóságai ul Debre

partison az it hadosztaj fel varodon lesz kezdes jelen korlatokon.

* Segély királyi ceug letet iatezo toszághoz: 10nözö vied ugyszolvaan hirt adva, h utott a tuz.

Hadvan, Mo nyot, Szent- Az elhauvaan zo hangzik ek s benne

gyen zava hirt számo teljesen hi igen széles lapirói köt liteni, s m ha a szél ellenzék ta gel szembe lóban nem reánk a ca

* A kir pias tagjai rás lovakar vakat gyakro leték es mag csinosítasa gumott is tis fogja látogat ket deak-szo vezése, mely kezdetét vett A mit eddig látogatása fo ugyanis a bá kikövezeset s méltótelep szül, — és f forogva fen a honvéd-b pedig őt Józ tetti, úgy az dig nagyon k

A vá r a következő nünket:

A deb tagjai, továb letenek műk egyletének m t. urakat, kie nagy-erdőn re venni s az öf nüködni hajl ma este pont nagy olvasó nek a végbő megbeszeles lapodásra jut Debrec

A diada meg. A „Hun diadalokapu nek a nagy-pukhoz is.

A disz e van teve a S taban.

* A tü szépen folya „D. E.” is oszregt gyü adomasyokak d h a z y Z r t r t o t, B u d a fogamazo u Henrik koll „Deur. Prot. irtot, — C s k r t ; — a Henrik urtol dig 50 krt ad kai együtt a a tokajak res Ma ismet pos kas, illetve a annyit küldti a segelybizott

Egy le bennünket, le re Nagy G r r t e r t e k u l e m e t o p e i d a l u

gyen zavarva! Ismétljük, hogy mi e hirt számos oknál fogva nem tartjuk teljesen hitelt érdemlőnek, de miután igen széles körben el van terjedve: hirlapírói kötelességünk volt azt fölemelteni, s miután nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja: figyelmeztetjük az ellenzék tagjait, hogy minden eshetőséggel szemben álljanak részen, mert valóban nem tudhatjuk, hogy mit hoz reánk a csütörtöki nap!

A király Debreczenben Az uralmi bandérium tagjai megkezdték a gyakorlatokat. Pompás lovakat kaptak a menő-telepől s a lovakat gyakorolják most be. A nyilvános épületek és magánházak díszítése, s az utcák csinosítása város-szerte folyik; meg a kollegiumot is tisztogatják, mert a király azt is meg fogja látogatni. Valószínű, hogy ő felsége egyik deák-zobát is megtekint. Az utak kikövezése, melyeken át a király elfog vonulni, kezdetét vette, részben már be is fejeztették. A mit eddig remélni sem mert senki, a király látogatása folytán létesülni fog: megkezdték ugyanis a baromvársásteren keresztül-vezető uti kikövezését s anyai bizonyos, hogy ez az ut a menő-telep főbejáratáig e hó 12-ére el is készül, — és ha csak egy picinyke valószínűség forogna felett arra nézve, hogy király ő felsége a honvéd-barakkokat is megtekintie — a mire pedig őt József főherczeg könnyen figyelmezteti, úgy az egész ut kikövezésének, a mi pedig nagyon kívánatos lenne!

A városi dalegyelet jegyzője a következő felhívás közlésére kért föl bennünket:

A debreczeni dalegyelet összes t. működő tagjait, továbbá a kereskedelmi-füvészt dalegyeletnek működő tagjait, az iparos ifjúság dalegyeletének működő tagjait s végül mindazon t. urakat, kik ő felsége itt léte alkalmából a nagy-erdőn rendezendő népünnepeleyn résztvenni s az ott előadandó két dalban közreműködni hajlandók, tisztelettel felkerem, hogy ma este pont 8 órára a gazdasági tanintézet nagy olvasó termében megjelenni sziveskedjenek a vegből, hogy az egyes részletek beható megbeszélése után mindenképen közös megállapodásra jutassunk.

Debreczen, 1890. szept. 2.

Krasznay Ferenc dalegyeleti jegyző.

A diadalkapu felállítását ma kezdték meg. A „Hungária” előtt 10 méter magas diadalkapu vasat állították fel s hozzá kezdek a nagy-ut-utczát és nagyerdői diadalkapukhoz is.

A dísz-bandérium mezei közül kettő ki van téve a Szediak József úti telenek kirakataiban.

A tűzkárosultak javára városunkban szépen folynak az adakozások. Laptársunk, a „D. E.” is gyűtést indított s már is szép összeget gyűjtött. Mi ma a következő újabb adományokat tettük: a kabalák részére Buda házi Zoltán törvényeszeki jegyző úrtól 3 frtot, Buda házi Kálmán műszaki segéd-fogalmazó úrtól 2 frtot, — Vauscura Henrik kolini (csuhországi) tanár úrtól (a „Deur. Prot. Lap.” szerkesztője újan) 1 frtot, — Csikay Lajos hitvány úrtól 50 krt; — a tokajiak részére Vauscura Henrik úrtól 1 frtot, Csikay Lajos úrtól pedig 50 krt kaptunk. A megelőző kimutatásokkal együtt a kabalák részére 24 frt 13 krt, a tokajiak részére pedig 11 frtot gyűjtöttünk. Ma ismét postára tettünk a kabaláknak 10 frtot, illetve a tűzkárosultaknak 10 frtot, ugyanannyit küldtünk Tokajba Dienes Barna úrnak, a segélybizottság elnökének.

Egy levelező-lapon arról értesítenek bennünket, hogy a tokaji tűzkárosultak részére Nagy Geza helyben ma a kereskedő 10 frt értékű faszert adományozott. Követésre meglepetés!

Katonai hír. Az ismétlő fegyverrel való 7 napos gyakorlatra, október 7-ikére behívta a debreczeni katonai újszabály a 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89 évbeneket. — Csütörtökön a 9. 10. 11-ik honvéd gyalog ezredék Debreczenbe érkeznek a gyakorlatokra.

József főherczeg Debreczenben. József főherczeg az eddigi megállapodások szerint szept. 5-én indult Nagyváradra, hogy az ott központosított 79. és 80. honvédgyalogdandár és 2. honvédhuszar-ezred felett szemel tartson. Nagyváradról a főherczeg 6-an Gyapjura megy poszágára s onnan Nagyváradon keresztül Debreczenbe, hogy 10-én szemel tartson az itt központosított kassai honvédhadosztály felett. 11-én a főherczeg ismét Nagyváradon lesz. József főherczeg 5-től kezdve jelen lesz atyja oldalán az összes hadkörtökön.

Segély a tűzkárosultaknak! A magyar királyi belügyminiszter a következő közzétett levelet intézte az ország valamennyi törvényhatóságaihoz: „Gyakorlatok a tűzek az ország különböző vidékeire. — A belügyminiszteriumhoz úgyszólván minden nap érkeznek jelentések, hirt adva, hogy ma is, tegnap amott pusztult a tűz. A sok közül felemlitem Püspök-Hatvani, Moórt, Mező-Livadiát, Andadot, Rozsnyot, Szent-Hubertot, Tokajt és Kábat. Az elhagyott hazák romjai felett segélyt kérő hangzik; megsemmisült kazik, elemi szerkek s benneggett, barmok vesztét panaszoják a

szegénykárosultak és a könyvemcsak az elveszett javakért, hanem több helyütt a tűz áldozatává lett emberéletért is omlik. Ezen szerencsétlenségekkel szemben kötelességemnek tartom hivatali hatáskörömben minden lehető megtenni arra nézve, hogy a szerencsétlenek során lehetőleg enyhítsek. E kötelesség kézzel arra is, hogy a törvényhatóságokat könyöradományok gyűjtésére szólítsam fel. Teszem ezt annál is inkább, mivel ezen felszólítás a károsult községek illető törvényhatóságainak kérésén is alapul. Midőn tehát a törvényhatóságot a könyöradománygyűjtés azonnali megindítására jelen körirattal utasítom, egyszersmind meg vagyok győződve, hogy ezen iratom már előre is a siker biztosítékával bír a részvét és felebaráti szeretet azo meleg érzelmeiben, mely az ország törvényhatóságait ilyen esetekben, az intézkedésekben vezérelni szokta. A begyűlt adományok — annak felmentése mellett, hogy az országos tűzkárosultak javára avagy bizonyos községek részére tettek-e, mielőtt 100 frt együtt van, rögtön felkündökök hozzám. Végül megjegyzem, hogy a nyugtázás a „Budapesti Közlöny” útján fog történni.”

Személyi hír. Jekelfalussy Lajos, a belügy-miniszteriumban a rendőrszabály főnöke, ma Debreczenbe érkezett a király fogadtatásának ügyében.

Tokajai tűzvész. Kezdetleges kivitelű tervrajzot küldtek be hozzánk, mint a tokajai tűzvész átnézeti térképét; de bármily gyöngye kartológiai munkának találjuk is azt, megrázóbb hatást gyakorol ránk, mint Stieler atlaszának legművészebb lapja. A térképen ugyanis szélesen kigyózó vonal futja körül a város háromnegyed részében és a közepén a vészess szó van nagy betűkkel írva: leégett! A világhírű szőlőhegy oldalán elszórt kis számú ház maradt meg az egész viruló magyar városból, a Tisza és Bodrog partján alig maradt ház, melyet a bős elem megkímélt volna, s valóban remesena egyszerű lehetett a pusztulás kepe, melyet az összeomló két folyó hullámai visszatükröztek. A térképen meg van jelölve ama tíz nevezetesebb épület, mely a vésznek esett áldozatul. Ezek: a r. kath. templom, a takarekpenztár, a görög nem egyesült templom, a görög egy. orosz templom, a zsinagoga, a városháza, az izr. iskola, a Degenfeld-ház, a nagyvendéglő és a gyógyszerár. De nem jelöli be és szám azt a sok házat, a mely földig egett, tető nélkül hagyva, koldusbokra juttatva a tokajai lakosság legnagyobb részét. Az ország részveve e jeltelesen hazromok felé irányul és az ország részveve városokat épít.

Katonai hangverseny. A 37-ik és 39. gyalogezredek zenekari pétéken fényesen sikerült hangversenyt rendeztek Nagyváradon. Különösen a Czapek Peter karnagy által vezényelt debreczeni 39-ik gyalog-ezred zenekara aratott nagy sikert. A hangversenyről a „Nagy-Várad” cz. lap a következőleg emlékszik meg: „A zenekarok felváltva, s több ízben együttesen játszottak a 10 számból álló musor darabjait, Horny és Czapek karnagyok vezetése alatt a közönség élénk tetszése mellett. Mindkét zenekar a legjobb hírnek örvend, s meltán, mert kitűnő előadásuk mindazon kiváló eredményeket mutatott fel, melyek a rezhangszereken egyáltalán elérhetők. Legkiválóbb tetszésben részesültek különösen: az „Aida” dalműből előadott „Ábránd”, melyet nehéz szerkezete dacára a 37-ik ezred zenekara, Horny vezetése alatt kiváló praecizitással és készséggel adott elő. A 39. ezred zenekara erőteljes, gyakorlott és pontos előadásai mellett az osztozkodónak a közönséges részben. Viharos tetszést aratott különösen a „Profeta” dalműből előadott részletekkel és Supée „Ünnepi nyitányával.”

Felhívás. A tokaji tűzvész által mindenképp megfosztott ruhálat és ehez szerencsétlenek segélyezése érdekében felhívjuk a nemesszervi emberbarátok, különösen a nőegylet tisztelt tagjai, hogy könyöradományukat, akár készpénzben, akár ruhálatokban állított eladókhoz megjelölve eljuttatni kegyeskedjenek. Debreczen, 1890 aug. 28. A debreczeni izr. betegsegélyző és apolo noegylet nevében: Dr. Balkanyi Miklósné elnök. Czegled-utca 31 sz. a.

Csiperketenyésztés növényházban. Minden növényházban van közeget vagy az oldalon olyan ut, vagy más tres ter, melyet csiperketenyésztésre előnyösen lehet felhasználni, a nélkül hogy e miatt a járas-keles kenyelemelene valnak. E czélból az oldalfalra 30 cm. magasságra lyukakat fúrunk és azokra keresztlikarokat verünk, ezekre deszkákat helyezünk. E deszkák alatt készíthetjük el a csiperkegyakat. Ha az agy körül valami dolgunk akad, csak egy deszkát kell fölemelni. Magukat ócska gyekenyekkel kell elföldni. A földet arra ügyelni hogy víz ne szivároghasson az agyakra s a növények öntözésénél se csepeghessen rájuk víz. Ananasz, őszibarack, szamóca vagy rózsaszüszetre használt házak a legalkalmasabbak e czélra, dacára hogy ezeknek hőmérséklete rendszeren 20—25 fok. Csak arra kell ügyelni, hogy az agy tulságosan ki ne száradjon, de kérdni kell a tulságos öntözést is, hanem gyengen és inkább gyakrabban kell öntözni állott, langyos vízzel. Az üdészetben gyakran találkozik meg más felhasználatlan hely is, melyeken igen jól lehet csiperkét tenyészteni, ha e helyekkel arányban álló hozható szekrényeket használunk e czélra. E szekrényeket 10—14 cm. magasságban, jól összetapasztott lö-

trágyával látjuk el, csirát rakunk bele, 3 cm. vastagságu földréteggel betakarjuk, és az egészet nyugodtan fejlődni engedjük. 5 hét múlva jelentkezni fognak a gombák. Az ily szekrényeket helykímélés szempontjából egymás fölé is alkalmazhatjuk, több sorban. Vannak növényházak, lépcsőzetesen emelkedő állványokkal is, és ezek alatt szintén sikeres lehet tenyészteni. E czélra 55 cm. magas melegágyaszekrényt csinálhatunk, melynek egyik hosszoldala magasabb kell, hogy legyen; e szekrénybe tapossuk az előkészített trágyát belerakjuk a csirát és beföldjük jól elegyengített földdel, melyet az asó hátlapjával jól lepakolunk. — Az ágy felületét ócska gyékény takaróval látjuk el, a szekrényt pedig deszkával fődjük be, úgy hogy az állványból lecsurgó víz ne hatolhasson a szekrénybe. — Nyáron, midőn a növényházak kiürítvők, a csiperketenyésztést nagyobb mértékben lehet azokban üzni. Ez esetben az üvegteret el kell fődni, hogy a világosság ne hatolhasson a növényház belsejébe. Egy másik eljárás: Tavaszal a szabadban készíthetünk agyakat, de nem kupalakban, hanem laponas. Az árok 40 cm. mély és egy méter széles lehet. Egészen gyepek hantok néhány cm. magasságban emelkedjenek a föld színe fölé, az esővíz össze ne gyűlhessen fölöttük. Nyáron át gondoskodni kell róla, hogy a gyepek folytonosan úde maradjon, őszszel bizonyosan megjelennek a gombák.

Tyukok téli zöld elegendő. Tudjuk, hogy azok a tyukok, melyek telen is kapnak zöldeséget, hamarabb kezdenek tojni, mint azok, a melyek ezt nélkülözik. Tyukjaink számára télen igen könnyen természetünk zöld elegendő. Töltsünk minden második nap 2 ládat homokkal, vessünk bele gabonaszemeket, tartuk jó nedvesen, s állítsuk a ládat meleg helyre, esetleg a kályha mellé. Negy nap múlva kihajtanak a gabonaszemek (zab, buza, árpa) és gyökeret vernek, mire a homokot átszítjuk, vagy más módon megszabadítjuk a gyökereket a homoktól, s ezek a kihajtott gabonaszemek a tyukoknak igen kitűnő zöld eledelt szolgáltatnak.

Nyilvános bucsu. Csicsay Alajos rom. kath. káplán, ki városunk társas életének közkeveltségét alakja volt, hónap elhagyja Debreczent s N. Varadon fog fungálni. Csicsay Alajos e helyen is bucsut vesz debreczeni ösmerőseitől.

Kölcsey mint költő.

(Gyulay Pálnak a „Kölcsey ünnepeleyn” tartott emlékezésképeiről.)

Kölcseyben mar mint gyermekében felébredt az iróli hajlam s költő volt, mielőtt verseket írt volna. Kora arvasága, himnójárványban balszemének elvesztése megszerettették vele a magányt, mely emelkedéshez és ámorozáshoz szoktatta. A tizenéves tanuló Kazinczyval kezd levelezni s midőn vegez iskolát, Pestre megy juratusnak, megoarokozik ott Kazinczy trisaszával, nem annyira jogi, mint irodalmi tanulmányoknak el s azt folytatja falusi otthonában is, hová egy év múlva visszatér. Semmi sem vonzotta, a mi az akkori nemes ifjak kedvtelése vagy becsvágya volt, de mely lastat tett rea kazinczy és tarsai törekvése. Leginkább az irodalomban és irodárszaban letele oromat. Iljuszának romlott seregében nem találhattam barátokat egybe, mint a teratoraink közt, — írja 1813-ban Döbrentének, s bar nem sok melege van irodalmi munkájában, legeszméletű tarsai közt s egy másik leveleiben, így kiált föl: „Nem vigasztalhatjuk-e, nem levitethetjük-e a közönséget azzal, mit Apollon a trójai hősöknek mondott: nem tudnátok-e oly férfiak lenni, hogy a sors ellenére győzelmet vegyetek!” E jel aondat híven kísérte végig egész irodalmi és politikai pályáján. Kazinczy volt első mestere s Szemeré Pál legjobb barátja. Nyelvjutó s a német-görög klasszicizmus híve volt, mint ezek, de megis sokban különbözött tőlök. Homer és Goethe voltak legkedvesebb költői, de az ő derűt egők nem volt az ő ege. Borongó erzesek, egy omagába sülyedt lelek küzdése, jökor tanaút s hamar elűnt remények, langol, de tárgy nem lelt indulatok voltak költészetének forrasai. A szerelem nem ragadta el a szenvedélyig, de miat csatolás és ábránd folyást meg-megzendül dalmában. Magánya sokáig elzarta az élet küzdelmes beayomasaitól, de az eszmények annál tisztulatlában s nemesebben erlelődték emelkedő eszébe s erzekegy sziveben. Kortársai közt felülmúlta őt Bezsenyi erő, Csokonai gemianis sokesetesek, Kisfaludy Sándor hev, Kazinczy csa s kellem tekintetében, de a szemelődés és erzés melységére nézve senki sem versenyezhetett vele.

Költevényei között különösen kiválnak hazafiás ódái. A hazafiás erzése szenvedély volt benne s egészen betöltötte lelkét, ifjúságától fogva veglehelteleg. A görög régiségből s elhagyottot hazája sorsából merítette lelkeseletet. Plutarchos ősei lebegtek körül, s hazája sebei vezettek kebelén. Hazafiáldalmában volt valami szentség, a tragikum szentsége s dala a görög tragédiák khorusaként hangzott, mely remél, aggodik, feli a boszóló istenséget, eseng, felajjúl és megsiratja a sorsai küzdő s onbúne miatt elhagyatód hóst. A „Rákos nymphájához” írt ódájában mily magasan szárnyal a hőszerelet; s fényesen, de usán tünk föl a költő előtt hazája kepe, mint Róma a Caesar álmaia, bánatját remény enyhíti, de omladekain reszketve fogna szétomolni.

A „Fejedelmünk hajh!” kezdetűben Várna, Mohacs tereim s a pontuspartú bujdosók sírjainál borong képelete s a gyász közepett

a jövendő szép álmai ringatják. „Hymuszában” a vallásos ihlet olvad össze a hőszerelettel: áldást kér nemzetére, mely megbűnhötte multját; az ősi dicsőség és gyász emlékei, Isten boszóló haragja és kiengesztelődése, a töredelmes bánat és remény esengése váltakoznak e fényes énekekben, mely méltán szállt a nép ajkaira s a Vörösmarty „Szózat”-ával együtt zendül meg nemzeti ünnepeleink alkalmakor.

Zrinyi két éneke a legkészségesetebbb hang az egész magyar lyrában, kifejezi a kor legnemesebb sziveinek egész buskomolyságát s egyszersmind megnevesíti felindulásait. Kölcseynek e szent fájdalma nemcsak költeményein ömlik el, hanem prózai művein, levelein, naplóján és beszédein is. Lelkéhez van növe s mintegy geniussa. A magyar lyra, mely mindig gazdag volt hazafi érzeben, Kölcsey után új hangon új vágyakat, új törekvéseket zengett. Vörösmarty kiemelte lyrának buskomolyságából, erélyt és tettvágyat öntött bele, Petőfi hazafiás szilaj dithyrambjait harsogtatta s a csatateren lelkesítette nemzetét, Arany s Tompa a legyőzött és megigított Magyarországot keservét fejezték ki, de Kölcsey szent fájdalma maig sem vesztette el varázsát. Visszhangra talál az most is a szivekben, a jobb időkben, mint egy korszak emléke, mely nemzeti újabb fejlődésünkt indította meg s borús napjainkban, mint öröklött bánat és vigasz.

Azonban a Kölcsey költészetének meg van a maga irodalomtörténeti fontossága is. Mig Bezsenyi a klasszikai óda, Kazinczy a klasszikai epistola kitűnő képviselőivé emlékedtek, ő addig mindinkább kezdett kibontakozni a klasszicizmus kötelekeiből. A német költészetből átlította hozzánk a balladát, melyet nem ismert a klasszicizmus. — A forma idegen volt, de a tartalom nemzeti s Kölcsey kezdeménye után indultak Kisfaludy Károly, Vörösmarty és Garay, míg végre Arany népköltészetünk alapján belső és külső forma tekintetében is megállapította a magyar balladát. Kölcsey a tiszta dala is inkább törekedett társainál, sőt előtte a speczifikus magyar műdal lebeggett. Szemeréhez írt egyik leveleiben említi, hogy 1822. körül neha reggeltől másnap hajnalig szobájában járkált s a dal hangja eltalálása végett egy-egy magyar népdalt utánzott egyelőre mindennapi, keseretlen, népies kifejezéseket használva, azután ugy nemestette meg egyik sort a másik után, hogy műdalja emelje. Így születtek a „Herzvad”, hervadsz szerelem rózsája”, „Ütem csónakomban” kezdetű s még memly más dala, melyek jeles dalok ugyan s hatottak e műfaj fejlődésére, de a speczifikus magyar műdal csak azután két évtizeddel Petőfi geniusza teremtette meg sziatén népdalaink alapján. E mellett még két olyan oldala van Kölcsey költészetének, mely akkor egészen új volt: a humor és szatira. Mindkét műfajban sokkal kevesebbet írt, mintsem a magyar humor és szatira képviselőjévé emelkedjék, de a „Vanitatum vanitas” maig felül nem múlt humoros mű költészetünkben s a „Felelet a Mondolatra” pártalaul áll irodalmi szatiránk között.

A „Vanitatum vanitas”-t filozofiai ódának tekintették megjelenésekor s erkölcsötlennek itélték, mert lenézi az emberi magasabb törekvéseket s hiába valónak tartja az életet. De e költemény sem filozofia, sem erkölcsi tanítás, hanem egy szenvedő és szenvedési fölébe emelkedő lélek keseri hamora, mely az eszményhez mérve, mindent törpének talál, szeszélyesen játszik az emberi dolgokkal, a fényesben is meglátja az emberi hiúságot és gögöt, s könnyét nevetésbe fojta megnyugszik a világ sorsán Az ily humor csak eszményi lélek sajátja, s túlzékony, földáldozó sziveké. A „Felelet a Mondolatra” már nem humor, hanem eles szatira. Nem a Kazinczy sértését megbosszúló mű ez, hanem az izlés és nyelv-újítás védelme, szemben az ósdiakkal, az új Magyarországgal küzdelme a régi Magyarországgal. Kölcsey anyai szellemel oly jellemzetesen gunyolta ki az ósdiak költői és prózai stíljét, hogy igen természetes volt az a féktelen düh, melytől a 25 éves ifju szatiráját fogadta az ellenfél.

Nyilt-tér.)

Nyiltkozat

Azon haszontalan gyáva embert, ki a közelebbi napokban nekem Debreczenben feladott névtelen leveleket küldözget, a zsidókkali pactálással s a kereszténynek negligálásával vádol, parasztnak, s egy süveg czukorral megvesztegethetőnek mond; sőt a zsidókkali békében élését hivatalomból elcsapással fenyeget, addig is, mig az iróli honoráriumot ö t ö s ö k k e l v a g y k u t y a k o r b a c s c s a j részére megadhatom: nyomorult, aljas gazembernek nyilvánítom.

Balmaz-Ujváros, 1890. aug. 31-én.

Eöttünk: Kovács Ferenc aljegyző. Kaszás József főjegyző. Cseh István sk. s. jegyző.

Ezen rovart alatt a kösérdöki felszólalásokat díjmentesen közöljük, de a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

Főszerkesztő: Szinyay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

MOLL-SEIDLITZ POR

- ▶ Tavaszgyógyítás.
- ▶ Nyári gyógyítás.
- ▶ Őszi gyógyítás.
- ▶ Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörce, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbetegségek, vértelenség, aranyér és a legkülönösebb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a mindenkori és szívesen „Isten fessze meg“-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá es a fut könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

- ▶ Legjobb bedörzsölő-szer
- ▶ köszvény
- ▶ csúsz és minden
- ▶ meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benuulásnál; borogatás alajában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosullat, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerártaiban és anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI

MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI
Debreczenben, Főpiacz, Sz. Nagy Karoly-ház. — Ajánlja magát mindentelő

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKAK

gyors és pontos elkészítésére.

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott iveket.

ÉT-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET

arany, ezüst és színnyomatban;

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legújantósbab árban eszközöltetnek.

▶ **A papir gyári árban számittatik.** ▶

HIRDETESEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hírlapban legolcsóbban számítva közzéteszek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyomda tulajdonosa.

MUNTERES LONDON

DISZOKLEVEL 1871

DEBRECZENBEN, Főpiacz

SZ. NAGY KAROLY-ház.

Debreczen, 1890. Nyomatott KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonosa.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI
MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

1890. évi
KÖNYV- és KÖNYOMDAI
MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

(K. B.)
Holnap elő
bizatni D
gatása, ki
Ha szeren
haladásna
nap, mig
kortes-ér
nak: akko
lejtőjére l

Oly
szellemi e
Debreczen,
kik vezet
szinvonala
kart nyerb
mértani ar
a választás
demeinek é
zéri a pol
eröltetni
kegykeresé
protekczió
art, hogy
azon fokar

Most
bizottsági
viselik e
erős és bü
tessék me
azon jog g
vező sors,
rájok ruhá
teljes mért
becsét, m
mondhatná
b a d v á
magukat
megfelelő
szél, hize
hogy mive
tékeny ha
közérdeket
szavát kö
kart, me
lasát nyug

Nem
szavazatát
hizelgő, i
nem kerü
megretten
tól, — ha
gyakorolni
az ilyen
rosa ellen
ahoz, hog
dek és p
pedig ki
séget, ho
felalozás

Bécs
nak gyak
jék meg
fenyegeti.
egyszersm
lett, hogy
lárda ra
nem euge
sebb polg
jogtól!

A ho
zik, holott
tük, hogy
lenségi és
zék tagja
harczot el
minthogy
megillető
ellenzék
külön jelt
csupán a
rangu tis
ki az ell
érdemes
párt tag
miatt, me

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:
Keil Alajos

PADLÓZAT-FÉNYMAZÁT

Bécsből.

mint legkittinőbb mázoló-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
— 1 kis " " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,
Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, —
Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,
DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

FUCHS G.

első magyar tizedes és százasos hid-
mérleg gyár
Budapestben.

Gyár:
VI. Külsőváci-ut. 1700. sz.

Iroda és raktár:
VII. Károly-körut. 1. sz.

Ajánlja általánosan elismert legjobb és legtartósabb gyártmányu tizedes és százasos sertes-, marha-, hid stb mérlegeit.

Arjegy ezek kívánatra ingyen és bérmentve.